

DRAUGAS

2ND CLASS
September 22 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 22, 1993

Nr. 182

Žinios iš Lietuvos - Elta

Švenčiama Žydų genocido atminimo diena

Vilnius, rugsėjo 21 d. (Elta) — Prieš dvejus metus Lietuvos Aukščiausioji Taryba rugsėjo 23-ąją paskelbė žydų genocido Lietuvoje atminimo dieną. Tą 1943-ųjų metų dieną buvo likviduotas Vilniaus getas, o jame kėlė žmonės nužudyti Paneriuose. Liūdnoms sukautuvėms pažymėti buvo sudaryta Seimo pirmininko Česlovo Juršeno vadovaujama valstybinė komisija Lietuvos žydų genocido 50-mečiui paminėti. Komisija numatė plačią minėjimo programą.

Rugsėjo 22-ąją 3 val. p.p. Seime pirmą kartą Lietuvos valstybės apdovanojami bus išeiti geto kovotojų bei žydų gelbėtojų — lietuvių grupė. Tos pačios dienos vakare, 7 val., Operos ir baletų teatre įvyks Gedulo vakaras.

Rugsėjo 23-ąją Vilniuje bus lankomos Žydų kapinės, su genocidu susijusios vietos, numatoma atidengti paminklinį akmenį prie Vilniaus Sporto rūmų, kur pokario metais sovietai galutinai sunaikino seniausią miesto žydų kapines. Rūdininkų gatvėje numatoma atidengti Vilniaus getą menantį paminklinį akmenį dabartinės Žydų kapinėse, Ukmergės g., antkapius geto kovotojams — pasipriešinimo judėjimo dalyviams. Tą pačią dieną Paneriuose, prie paminklo genocido aukoms atminti, bus pagerbtas 70,000 čia nužudytų žydų atminimas. Minėtuose renginiuose laukiami svečiai iš Baltarusijos, Izraelio, Latvijos, Rusijos, Vokietijos, kitų valstybių.

Gedulingi renginiai, žydų kapinių ir masinių žudynių vietų lankymas vyks ir kitose Lietuvos vietose.

Didžioji Britanija nori plėtoti ekonominius santykius

Rugsėjo 20 d. prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Jungtines Karalystės užsienio ir Sandraugos reikalų ministerijos nuolatinio sekretoriaus pavaduotoją Sir David Gillmore. Svečias perdavė A. Brazauskui premjero John Major sveikinimus ir linkežimus.

Didžioji Britanija, pažymėjo svečias, yra suinteresuota plėsti santykius, ypač ekonominius, su Lietuva, Latvija ir Estija. Ateinančių metų pradžioje Didžiosios Britanijos pramoninių konfederacijų ruošiasi surengti konferenciją Londone Baltijos valstybių pramonės plėtojimo klausimais. Į konferenciją Sir David Gillmore pakvietė ketletą pranešėjų iš Lietuvos.

Daug dėmesio pokalbiui buvo skirta Lietuvos ir Baltarusijos, Lietuvos ir Ukrainos santykiams. Sir D. Gillmore sakė, kad Jungtinė Karalystė yra suinteresuota, kad ekonominiai santykiai su šiomis valstybėmis plėtotųsi palankiai.

Prezidentas A. Brazauskas padėkojo už Jungtinių Karalystės dėmesį, remiant Lietuvos energetikos klausimų sprendimą, teikiant „Know How“ fondo paramą. Lietuva džiaugiasi, kad Didžiosios Britanijos vyriausybė su Europos Plėtros ir Rekonstrukcijos Banku puošia paramą ir naftos perdirbimo įmonių Baltijos valstybėse re-

konstrukcija, pasakė prezidentas.

Organizacija policijos teisėms ginti

Lietuvoje įsikūrė nepolitinė, visuomeninė organizacija, siekianti vienyti tarnaujančius ir pensininkus Lietuvos policijos ir Vidaus reikalų ministerijos darbuotojus — Lietuvos Policijos Asociaciją.

Asociacijos statute skelbiama, kad ji rūpinsis savo narių buities, sveikatos, poilsio reikalais, gins jų pilietines, socialines bei ekonomines teises ir laisves. Asociacijos pirmininku išrinktas Antanas Kalinas. Numatoma, kad ši grupė ateityje peraug į policijos ir vidaus reikalų ministerijos darbuotojų profesinę organizaciją.

Mokytėjai mokysis demokratijos

Rugsėjo 20 d. Vilniuje prasiėjo du tarptautiniai seminarai — „Demokratijos mokykla“ bei „Tautinis identitetas ir mokykla“.

Pirmajame mokytojai, studentai, susipažins su įvairių šalių švietimo sistemomis, demokratiško bendravimo mokykloje principais, mokysis praktiškai įgyvendinti šias idėjas. Seminaras surengtas Danijos Demokratijos Fondo ir šios šalies Orum miesto jaunimo mokyklos direktoriaus Eigil Kjaegaard iniciatyva. Pedagogas iš Danijos Lietuvoje vieši jau ketvirtą kartą.

Antrasis seminaras — „Tautinis identitetas ir mokykla“ — vyksta Švedijos mokslininkų iniciatyva. Jis pratęsias kasmet įvairiose Baltijos šalyse rengiamų analogiškų susitikimų ciklą: ankstesni jų vyko Švedijoje bei Latvijoje. Mokslininkai ir pedagogai-praktikai iš Švedijos, Danijos, Latvijos, Lietuvos, kitų šalių dvejų dienų teorinius pokalbius pratęs praktiniuose užsiėmimuose vienoje Vilniaus mokyklų.

Jelcinas susigrąžino reformų skatintoją

Maskva, rugsėjo 16 d. (NYT) — Rusijos prezidentas Boris Jelcinas pranešė, jog susigrąžino vyriausybės reformas skatinusį buvusį ministro pirmininko pavaduotoją Jegor Gaidar, kurį Jelcino priešinkai sugebėjo pašalinti iš vyriausybės gruodžio mėnesį. Ekonomistas J. Gaidar bus pirmasis ministro pirmininko pavaduotojas, atsakingas už ekonomikos reikalus.

Jelcinas šią žinią netikėtai pranešė, belankydamas Vidaus Ministerijos pajėgas. Jelcinas pasakė, jog Gaidar jau priėmė jo kvietimą ir kad paskyrimas bus oficialiai paskelbtas rugsėjo 18 dieną.

Ekonomisto Gaidar sugrąžinimas rodo, jog Jelcinas pasisako už vykdomą reformų eigą, kurią pastaruoju metu ypatingai pradėjo pulti konservatoriai, tiek Rusijos Aukščiausioje Taryboje, tiek ir valdžioje, vadovaujami ekonomikos ministro Oleg Lobov.

Jelcinas nurodė, kad O. Lobov, kuris argumentuoja už

Gruzijos sostinėje Tbilisi priimami sužeisti kariai, atmuše sukilėlių puolimą prieš atsiskirti norinčios Abchazijos sostinę Suchumi. Sukilėliai miestą puolė iš jūros ir žemės, anksčiau tą dieną pramušė miesto gynybą. Gruzijos prez. Eduard Ševardnadze vakar buvo ten nvykęs paskatinti valdžios dalinių. Ševardnadze jau yra paprašęs ir Rusijos prez. Boris Jelcino pagalbos ir Rusija sutiko atsiųsti taikos palaikymo dalinių.

Sukilėliai negrįžo, derybos tęsiasi

Vilnius, rugsėjo 21 d. (Elta) — Pirmadienį, rugsėjo 20 d., 12 val. baigėsi krašto apsaugos ministro Audriaus Butkevičiaus nustatytas terminas, kada i mišką pasitraukusių savanorių grupė turėjo grįžti į savo dislokacijos vietą. Kaip informavo Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas, įgalioti asmenys prieš tai tęsė derybas su žmonėmis, esančiais miške, ieškojo galimų sprendimų.

Tą pačią dieną 12 valandą posėdžiavo Seimo sudaryta komisija iškilusiam incidentui spręsti. Ji sudarė krašto apsaugos sistemos problemų sprendimų ir priemonių planą. Jame pažymima, kad itin pavojingos bet kokios užuominos apie jėgos panaudojimą bei veiksmus, kurie gali būti traktuojami, kaip pastangos likviduoti Savanorišką Krašto Apsaugos tarnybą. Plane nustatytos ir nereguliariosios kariuomenės — SKAT funkcijos. Tai — teritorinė gynyba, mobilizacinis darbas, rezervų rengimas, pagalba likviduojant stichines nelaimes, katastrofas bei palaikant viešąją tvarką, komendantinė žandarmerinė tarnyba, valstybinės svarbos objektų apsauga ir gynyba, kitos funkcijos, numatytos SKAT įstatyme.

Plane taip pat nurodytos pagrindinės priemonės, kaip spręsti krašto apsaugos sistemos problemas: siūloma sukurti norminę bazę — priimti nacionalinio saugumo koncepciją, parengti valstybės karinę doktriną, perspektyvinę krašto apsaugos sistemos plėtros koncepciją, taip pat sukurti materialinį techninį pagrindą.

Šis planas perduotas prezidentui Algirdui Brazauskui ir Seimo pirmininkui Česlovui Juršeniui. Seimo nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas pažymėjo, kad šio plano principai iš esmės atitinka pagrindines Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo koncepcijos projekto nuostatas.

Pirmadienio vakarą šiuo reikalu posėdžiavo ir prezidentinė darbo grupė šiam reikalui spręsti. Darbo grupės pirmininkas, Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas po posėdžio tik užtikrino, jog Krašto apsaugos bei Vidaus ministerijos valdo padėtį.

Gynybos taryba reikalauja priimti naujus įstatymus ir patvirtinti krašto apsaugos programą

Pirmadienį prezidento kabinete įvyko Valstybės gynybos tarybos posėdis. Kaip pranešė prezidento atstovas spaudai Nerijus Maliukevičius, jame buvo plačiai aptarta, kaip sparčiau įgyvendinti krašto apsaugos sistemos priemonių programą, tobulinti esamus įstatymus ir priimti naujus dokumentus. Posėdyje buvo pažymėta, kad būtina priimti įstatymus, nurodantiuos krašto apsaugos tarnaujančių žmonių socialines garantijas. Būtina kuo greičiau Seime patvirtinti nacionalinio saugumo koncepciją, priimti šalies karinę doktriną, parengti konkrečią ilgalaikę Krašto apsaugos sistemos plėtros programą.

Posėdyje buvo nutarta, kad prez. Algirdas Brazauskas ketvirtadienį susitiks su SKAT štabo vadovybe ir rinktinių vadais.

Brazauskas: Įstatymą dėl SKAT reikia keisti

Lietuvos radijo pirmadienio laidoje prez. Algirdas Brazauskas pripažino, kad SKAT incidentas deja nesibaigę ir pareiškė, jog, jo nuomone, nepriklausomai nuo to, kad ir kokios būtų incidento priežastys, tokių veiksmų toleruoti negalima.

Je. Ji turi konkretų uždavinį — tarnauti savo valstybei, tautai. Prezidentas kreipėsi į visus tuos, kurie susiję su incidentu, prašydamas suprasti, kad ir vyriausybė, ir prezidentas, ir Seimas yra geranoriškai nusiteikę jų atžvilgiu.

Prezidentas pripažino, kad įstatymas dėl SKAT priimtas seniai; jį, be jokios abejonės, reikia taisyti, tobulinti, papildyti. Seimo komisija, taip pat prezidento dekretu sudaryta darbo grupė jau apsvarstė nemažą su tuo susijusių klausimų ir sudarė sąrašą problemų, kurias artimiausiu metu būtina spręsti ir Seime, ir vyriausybėje.

Savo ruožtu prezidentas pažadėjo dar šią savaitę susitikti su SKAT, taip pat su rinktinių vadovais ir kartu aptarti, kokius SKAT įstatymo papildymus, savanorių socialines garantijas būtina svarstyti pirmiausia.

Landsbergis: Svetimos jėgos domisi konfliktu

„Tokiems įvykiams, kaip Kauno savanorių konfliktas, didžiausią interesą turi didelio kaimyno žvalgybos, kad kompromituotų Lietuvą ir parodytų blogiausius kariuomenės išvedimo iš Baltijos šalių padarinius, pažymėjo Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis rugsėjo 20 d. Seime įvykusioje spaudos konferencijoje. Jis neatmetė galimybių, jog tai galėtų būti LDDP pagądinimas, kad šauktųsi Maskvos pagalbos.

„Svetimųjų jėgų suinteresuotumas gali būti pavojingas Lietuvai“, pasakė Landsbergis. Jo nuomone, galimos dvi įvykių tendencijos. Formalus griežtumas — kelias į tolesnį nesusikalbėjimą, arba išsiaiškinti, kaip būtų galima SKAT panaudoti kovai prieš nusikalstamumą. V. Landsbergis sakė, jog negali būti kalbos apie šios tarnybos mažinimą arba taupymą jos sąskaita, nes tai — pagrindinė jėga, kuri atgręstų kitų šalių avantiūristus.

Seimo opozicijos vadas pasakė, kad visuomenėje atsirastų didesnė pasitikėjimo erdvė, jeigu visos politinės jėgos, kartu diskutuodamos, siektų bendros politikos Lietuvai ir viską pasakyti iki galo.

Ta proga žurnalistams buvo išplatintas jo pareiškimas. Jame sakoma: „Stebina Lietuvos užsienio reikalų ministro Povilo

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

LB organizuoja susitikimus su prezidentu

Philadelphia, PA, rugsėjo 21 d. — JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba paskelbė pranešimą, kuriame smulkiau informuojama apie Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko susitikimus su lietuvių visuomenės New Yorke ir Los Angeles, jo atvykimo į Jungtines Tautas progą.

Prezidentas atvyksta į New Yorką rugsėjo 26 d. oficialiam vizitui. Rugsėjo 27 d. rytą jis dalyvaus JT Generalinės Asamblėjos 48-osios sesijos atidarymo iškilmėse, kurių metu kalbės JAV Prezidentas Bill Clinton, o ankstyvą popietę — JT generalinio sekretoriaus Boutros Boutros-Ghali ruošiamame priėmimo tą dieną suvažiuosius kraštų prezidentams ir premjrams. Rugsėjo 28 d., 4 val. p.p. Lietuvos prezidentas pasakys kalbą JT Generalinėje Asamblėjoje.

Prezidento A. Brazausko atvykimui į JT ir JAV, o taip pat ir jo globaliame metu, rūpinasi Lietuvos ambasadorius JT Anicetas Simutis ir Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis. Atvykimą prez. Brazauskas siekia panaudoti susitikimui su užsienio šalių diplomatais, religiniais vadovais, verslininkais bei pramonininkais ir taip pat susitikimui su Lietuvių Bendruomenės pareigūnais ir lietuviškąja visuomene.

Rugsėjo 27 d. rytą prez. Brazauskas pasimatys su PLB valdybos delegacija, kurios sudėtyje bus ir JAV LB krašto valdybos atstovai. Tos dienos vakarą, 7 val. prezidentas dalyvaus LB New Yorko apygardos valdybos ruošiamame informaciniame susitikime su lietuvių visuomenės Kultūros židinyje Brooklyne.

Rugsėjo 29 d. prez. Brazauskas išskris į Los Angeles dalyvauti ten vykstančioje verslo konferencijoje ir prekybos ekspozicijoje. Konferenciją rengia JAV LB Ekonominių reikalų taryba, bendradarbiaudama su Lietuvos ambasada JAV ir Los Angeles-Kauno miestų seserytės komitetu. Rugsėjo 30 d. prez. Brazauskas kalbės verslo konferencijoje ir vakare Los Angeles miesto Pasaulinių reikalų tarybos (World Affairs Council) jam ruošiamame priėmimo. Spalio 1 d. vakarą prezidentas Brazauskas dalyvaus LB Vakarių apygardos valdybos šaukiamame informaciniame susitikime su lietuvių visuomene, o spalio 2 d. atidarys Kalifornijos lietuvių dienas. Po pietų išskris į Lietuvą.

JAV LB krašto valdybos pranešime, kurį išplatino JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys, nurodoma ir JAV poziciją prezidento vizito atžvilgiu. Jame rašoma:

JAV LB krašto valdyba prez. A. Brazausko atvykimą į Jungtines Tautas rugsėjo 26 d. pareiškimas, kad Lietuvai reikalingas dar kažkoks ypatingas „suartėjimas“ su Rusija, kuris turėtų įvykti kuo greičiau. Ministro proteguojama „konfidenciali“ arba slaptoji diplomatija tokių pareiškimų į šviesą nekelia, kaip ir anksčiau, sakoma Vytauto Landsbergio pareiškime. Jis pasakė, kad panašaus pareiškimo kontekste įvykiai Kaune gali pagrįsti minėtą „suartėjimą“.

Situacija paaštrėjo po ministro Audriaus Butkevičiaus per televiziją perduoto įsakymo, kad jie iki pirmadienio 12 valandos besąlygiškai pasiduotų. Po šio įsakymo komisijos nariai pasiūlė prezidentui Algirdui Brazauskui atšaukti Butkevičiaus ultimatyvų įsakymą, o patį ministrą — atstatyinti.

Šeštadienio vakarą pas prezidentą susirinko ir darbo grupė, ir komisija. Susitarti nepavyko, nors 8 val. vakaro žinios buvo dar tik apytikslės. Prezidentas neatšaukė ministro įsakymo, nes, pasak jo, neturi pakankamai tam įgaliojimų.

Savanoriai tą patį vakarą davė pasikalbėjimą Kauno vietiniam televizijos kanalui „Kaukas +1“. Jie pasakė, kad toks ministro įsakymas tik padidino jų pasiryžimą siekti tikslo — reikalavimų įgyvendinimo. Butkevičiaus ultimatumui paklusti jie nemano. Kaune žmonės remia savanorius — neoficialiomis žiniomis, jiems renkami pinigai. Galima įsivaizduoti, kad ypač Kaune juos bent moraliai palaiko dauguma žmonių.

KALENDORIUS

Rugsėjo 22 d.: Tomas Mauricijus, Digna, Kintautas, Virma. Pirmoji rudens diena.

Rugsėjo 23 d.: Linas, Teklė, Lina, Galinas, Taga.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

JUBILIEJINĖJE STOVYKLOJE VYR. SKAUČIŲ IR GINTARIŲ PASTOVYKLĖ

„Gabijos“ vyr. skaučių ir gintarių pastovyklėje, Jubiliejinėje stovykloje, Rake stovyklavo arti 30 16-24 m. amžiaus sesių, atvykusių čia iš Californijos, Illinois, New Yorko, New Jersey, Massachusetts, Pennsylvanijos, Marylando, Floridos, Kanados ir Lietuvos. Jų sūkis: „Amžinai dega Gabijos ugnis. Skautybės meilė niekad neužges“. Pastovyklės viršininkė ps. fil. Daina Petronytė-Kasputienė, jos pavaduotoja — ps. Rima Navickaitė, programos vedėja ps. Gailė Radvenytė, gintarių programos koordinatorė ps. Alytė Gražytė ir laužavedė gintarė Jūratė Jankauskaitė.

Pirmoji diena — liepos 31 d., skirta įsikūrimui ir susipažinimui. Prie lauželio tą vakarą sesės susipažino su vadovėmis ir stovyklautojomis, apibūdindamos save, bandydamos atsiminti vardus ir žaisdamos susipažinimo žaidimus. Dainuodamos prie lauželio, sužinojome, kad šios pastovyklės sesės sudaro nuostabiai gerą chorą.

Antrą dieną — rugpjūčio 1 d., sesės dalyvavo bendrame stovyklos atidaryme ir šv. Mišiose. Susiskirsčiusios miestais, miestomis skiltimis, sesės padarė gaires ir rengė pastovyklės stovyklavimą. Vakare vyko smagus Sesių laivas, kuri, pradėjus lyti, teko perkelti pastogę.

Pirmadienį, rugpjūčio 2 d., „Žaros“ pastovyklės skautininkės pravedė taurorą. Stotyse rodė ir aiškino margučių marginimą, kalėdinių šiaudinukų kūrybą, paveikslus iš šiaudų, varstymą, mįsles ir patarles, liaudies dainas, sūrį ir girą, menišką deginimą ir audimą. Po pietų, „Saulaitės spinduliai“ pravedė susimąstymą su idėjomis diskusijomis ir užsiėmimais. Prie pat vakariene vyko vyr. skaučių kandidatų temų skaitymas ir diskusijos. Tą vakarą visa stovykla susirinko prie didžiulio bendro laužo.

Antradienį, rugpjūčio 3 d., atvyko ps. Alytė Gražytė. Ji pravedė programą, kurioje apibūdino jūrų skautus, es diskusijomis, žaidimais ir rankdarbiais. Kiekviena sesė turėjo padaryti vardų skydelius („nametag“), naudodama signalizacijos vėliavėles. Po pietų sesės ruošė antklodę, susiūtą iš mažų medžiagos skiautelių (quilt). Vakare vyko smagus lietuvių liaudies šokiai, rateliai; jiems vado-

vavo skautai iš Lietuvos.

Trečiadienį, rugpjūčio 4 d., sesės vyr. skautės, gintarės ir broliai vyčiai išskylavo. Dėl vieno nerasto ženklo dauguma grupių paklydo, ir išskyla truko žymiai ilgiau, negu buvo numatyta. Tačiau išskylas pabaigoje sesės ir broliai atsidadė gražioje ežero pakrantėje, kurioje kopos kai kuriems priminė Nidos kopas. Vakare vyko vyčių, jūrų budžių, vyr. skaučių ir gintarių laužas bei vakaronė.

Ketvirtadienį, rugpjūčio 5 d., visą stovyklą dainomis pažadino vyr. skaučių įžodį davusios sesės. Pastovyklė tą dieną ruošėsi vyr. skaučių dienai: rašė pakvietimus, gamino plaukams kaspinėlius, ruošė šokius, dainas ir pamaldas. Gaila, kad tik viena skiltis galėjo dalyvauti vyčių dienos programoje. Vakare vyčiai, jūrų budžiai, vyr. skautės ir gintarės žaidimams susiporavo su mažais broliukais ir mažomis sesytėmis — vilkiukais, bebrukai, paukštytėmis ir ūdrytėmis. Pagaliau sumigė jaunesnius brolius ir seses, vyčiai, j. budžiai, vyr. skautės ir gintarės vyko į akademikų suruoštą laužą/vakaronę. Ten sesės ir broliai išmoko kelias studentiškas dainas, kurias studentais būdami dainuodavo jų tėvai, ir dalyvavo juokinguose vaidinimuose bei konkursuose.

Penktadienį, rugpjūčio 6 d., suplanuota skautorama dėl lietaus turėjo būti nukelta į kitą dieną. Lietus davė sesėms laiko toliau ruošti vyr. skaučių dienas. Vyr. skaučių pristatyme sesės priėmė svečius, pasveikino dainomis. Sesė Daina Batūraitė paaikšino Gabijos reikšmę. Se-
sė Daina Kasputienė, „Gabijos“ pastovyklės viršininkė, pasveikino atvykusius ir trumpai papasakojo apie šią pastovyklę ir joje stovyklaujančias seses. Svečiai iškėlė sėsi Dainai Kasputienei įvairias dovanas: minkštinius, sagutes, puokštę gėlių (nuo vyčių). Sesės vyr. skautės padainavo kelias dainas, pašoko kelis liaudies šokius, į kuriuos įtraukė ir svečius. Ūpas buvo labai geras. Nors oficiali programa pasibaigė, sesės ir svečiai toliau šoko ir dainavo. Vyr. skaučių dienos programa baigėsi šv. Mišiomis, kuriose dalyvavo vyr. skautės ir svečiai. Vakare vyko smagus Sesių laivas (pažadėjus, kurį pravedė Brolijos laužavedžiai).

Šeštadienį, rugpjūčio 7 d., ne-

Tankios stovyklautojų gretos LSS 75 m. Jubiliejinėje stovykloje, Rake.

Nuotr. J. Tamulauči

DEIMANTINĖ LSS SUKAKTIS KANADOJE

Deimantinė LSS sukaktis „Romuvoje“ paminėta nuo liepos 31 iki rugpjūčio 7 d. „Rambyno“ ir „Šatrijos“ tuntu jaunesniųjų stovykla. Atšventė ne tik skautų įsisteigimo, bet ir Lietuvos nepriklausomybės, „Skautų aidą“, Dariaus ir Girėno skrydžio sukaktis. Jos visos paminėtos vėliavų aikš-

buvau stovykloje, bet girdėjau, kad vyko paradas per kurį broliai atrado širšį lizdą. Vakare vyko didelis bendras laužas. Sekmadienį, rugpjūčio 8 d., taip pat nebuvau stovykloje, bet sužinojau, kad vyko sportas ir „Gintaro“, „Ažuolo“ bei Givello kursų baigusių sueigos. Vakare buvo smagus šokiai su orkestru, kuriuose buvo sunku rasti vietos šokti, nes „visas pasaulis“ šoko.

Pirmadienį, rugpjūčio 9 d., sesės nuvyko į akademikų pastovyklę, kur vyko supažindinimas su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu Europoje ir informacija apie Akademikų Skautų sąjungą.

Sesės lauko virtuvėje pietums išsikepė viščiuko šašlikus. Po pietų visos skubėjo į skautininkų suruoštą skautoramą, kur išmoko sukurti ugnį stovyklaudamos sniege, išmoko mazgų rišimo, astronomijos, pasitikrino pirmos pagalbos žinias, pjūklų ir kirvių vartojimą, matavimą, naudojimąsi lauko virtuve, žaidė morzės žaidimą. Vakare, vyko akademikų, vyčių, jūrų budžių, vyr. skaučių ir gintarių laužas.

Antradienį, rugpjūčio 10 d., vyko rankdarbių baigimas, LSS 75 metų Jubiliejinės stovyklos įvertinimas ir pastovyklės išardymas. Vakare — paskutinis Sesių laivas gairėlės nuleidimas ir Sesių stovyklos uždarymas. Vakare susirinkom Jubiliejinės stovyklos bendram laužui, kurio pabaigoje sesės ir broliai laikė uždegtas žvakutes — koks išpuodingas vaizdas!

Trečiadienį, rugpjūčio 11 d., vyko bendras stovyklos uždarymas ir išvykimas namo. Iki pasimatymo Tautinėje stovykloje... ar gal Lietuvoje ateinančią vasarą!

Ses. Gailė R.

„LITUANICOS“ TUNTO NAUJA VADOVYBĖ

Rugsėjo 12 d. Jaunimo centre vykusioje Čikagos skautų, čių iškilmingoje sueigoje „Lituanicos“ skautų tunto tuntininko pareigoms dvejiems metams išpaleigojus jūrų budžiui jps. fil. dr. Mariui Nariui, pasikeitė ir tunto vadovybė. Čia pateikiamas naujos vadovybės sąrašas:

Tuntininkas — jps. fil. dr. Marius Naris
Išdininkas — s.v. Vytenis Lieutvininkas
Adjutantas — s.v. Tadas Stropus
Komendantas — ps. Ričardas Chiapetta
Tiekimo vedėjas — s. fil. Romas Rupinskas
Tiekimo vedėjo pavaduotojas — ps. fil. Vladas Žukauskas
Stovyklos administratorius — ps. fil. Ginutis Matutis
Jūrų skautų koordinatorius — jps. Jurgis Lendraitis
Korespondentė/sekretorė — Dalia Narienė
Katalikų kapelionas — v.s. fil. kun. Antanas Saulaitis
Ev. Liuteronų kapelionas — v.s. fil. kun. Hansas Dumpys
„Gedimino“ draugovės draugininkas — s.v. Andrius Panaras

„Geležinio Vilko“ d-vės draugininkas — ps. Vytautas Janušis
„Nemuno“ laivo vadas — jps. Petras Jokubauskas ir j.b. v. val. Romas Česas
„Perkūno“ draugovės draugininkas — s.v. Andrius Utz
„Šarūno“ laivo vadas — s.v. Alvydas Jonikas
„Algimanto“ laivo vadas — jps. Linas Paulius
„Miško Brolių“ d-vės draugininkas — vs. Juozas Šalčiūnas
Prez. Antano Smetonos jūrų budžių igulos — jvs. dr. Algis Paulius

Visais tunto reikalais kreipiamasi į tuntininką šiuo adresu: jps. fil. dr. Marius Naris, 5413 Lyman Ave., Downers Grove, IL. 60515. Tel. 708-971-9730.

s. A. Senkus. Prieplauką prižiūrėjo L. Bražukas, B. Saplys atliko kai kuriuos pataisymus. J. skaučių pastovyklei vadovavo virš. tunt. ps. V. Senkuvienė, pavaduotoja I. Pivoriūtė, I. Paškauskienė, D. Barauskaitė, vs. P. Saplienė bei D. ir R. Radžiūtės. Visos stovyklos viršininkė — v.s. A. Baltakienė, komendantas ps. M. Bijūnas. Kartu stovyklavo dail. iš Lietuvos Rolandas Bulavas, padovanojęs du vitražus „Romuvai“ — Rūtą ir Leliją. Vos visiems spėjus susigvyventi, susidraugauti, atėjo uždarymo diena. Suvažiavo tėveliai, aikštėje surikiavo 68 stovyklautojai, jos. Nuleistos vėliavos, sugiedota malda „Ateina naktis“ ir atsišveikinta iki kitų metų.

M.

PRATĖSTAS LAIKAS KANDIDATŲ SIŪLYMUI

Kandidatų LSS Vadovybės rinkimams siūlymai patešiami iki š. m. spalio 2 dienos. Siūlomies kandidatus taip pat suteikiama galimybė registruotis iki spalio 2 dienos, kad nepaneigtų jiems galimybės būti renkamiems į LSS vadovybę.

„PUOTA JŪROS DUGNE“ POPULIARIAUSIAS METINIS RENGINYS ČIKAGOJE

Populiariausiu metiniu renginiu Čikagoje tapo tradicinė metinė „Puota jūros dugne“, rengiama Čikagos jūrų skautų ir skaučių. Šią puotą mėgsta visi — nuo jauniausių iki vyriausių. Pernai jons susirinko arti 400 asmenų, o šįmet tikimasi jų dar daugiau. Puota vyks spalio 16 d. Lietuvių centre, Lemonte. Pradžią 6 val. vak. Visi kviečiami. Prašoma užsisakyti vietą iš anksto, kreipiantis į jps Violetą Paulienę, tel. 708-584-5527, arba į jps. dr. Marių Narį, tel. 708-971-9730. Nedelskite.

ASS METINĖ ŠVENTĖ

Akademio Skautų sąjungos Čikagos skyrius naujos veiklos metus pradėjo pasiruošimais metinei šventei, kuri spalio 9 dieną vyks Lietuvių centre, Lemonte. Numatyta tokia tvarka:

4:00 v.p.p. — pakėlimai (visi ASS nariai dalyvauja pilnomis išieginėmis uniformomis; po to bus galima persirengti)
6:00 v.v. — kokteiliai
7:00 v.v. — vakariene
8:15 v.v. — akademinė dalis, programa, XVI Vydūno Jaunimo Fondo metinės premijos įteikimas
9:00 v.v. — šokiai, gros Žaibas. Dalyvavimo kaina asmeniui — 25 dol. studentams, 30 dol. pensininkams, 35 dol. visiems kitiems. Rezervacijoms skambinti Audriui Remeikiui, tel. 708-2571050, arba Vyteniu Kirvelaičiui — 708-257-0064. Kviečiame ir ASS nepriklausantį jaunimą atvykti į smagus šokius. Dalyvavimas šokuose — 5 dol.

Lauksime visų atvykstant!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuunciami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nužiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Spalio 9 d. — Akademio Skautų sąjungos metinė šventė, pokylis ir XVI Vydūno fondo metinės premijos įteikimas Lietuvių centre, Lemonte.
Spalio 16 d. — „Puota jūros dugne“ — tradicinis metinis Čikagos jūrų skautų, čių renginys Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 24 d. — Jungtinio Skautų komiteto ruošiamas fil. vs. kun. J. Vaišnio pagerbimas Jaunimo centro did. salėje.

DR. LINAS M. KLYGIS

Praktika su

DR. ALLEN C. BERNTHAL
GASTROENTEROLOGIJOS
IR KEPENŲ LIGOS
6827 W. Stanley Ave., Berwyn, IL
(prie MacNeal ligoninės)
Tel. (708) 749-4617
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMUALDAS POVLAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. 312-735-4477; Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Pirmą 3 v.p.p. 7 v.v. antrą 12:30-3 v.p.p.
trečią uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šeštą 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9989 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9. antr. 12-6. penkt. 10-12. 1-6

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėsių venų gydymas
5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802
Pirm., antr., penkt. 9 v.v.-3 v.p.p.
ketv. 10 v.v.-7 v.v., trečd.
šešt. 10 v.v.-2 v.p.p.
Susitarimo nereikia trečd. ir šešt.
Sumokama po vizito

6321 Avondale, Ste. 102
Chicago, IL 60631
Tel. 312-774-0042

Tomas Kisielius, M.D.
Steven Sandler, M.D.
Adrian Blanco, M.D.
Bozena Witek, M.D.

Vėžio ligos (Onkologija/hematologija)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2856 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D. S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6
Šeštadieniais pagal susitarimą

Jubiliejinėje stovykloje, Rake, vyresniųjų skaučių įžodį davusios sesės.

Nuotr. Gailės Radvenytės

* * *

Rūta Kleva Vidžiūnienė

(„Kauno diena”, 09.03)

Remiantis įstatymu „Dėl maldos namų bei kitų pastatų grąžinimo religinėms bendruomenėms, iki rugsėjo 15 dienos Lietuvos žydų bendruomenei nuoprestą grąžinti baltąja neįraudonąja Joniškio sinagogas. Tai padaryti nebus sunku, nes sinagogos beveiki. Iki sausio 1 dienos evangelikų — liuteronų bažnyčios Joniškio bendruomenė vietoj nacionalizuotų jai priklausiusių maldos namų, numatytą skirti kompensaciją ar kitas patapas.

Gynybos politika turi būti su-
bordinuota bendrai valstybinei
politikai. Tas turi būti suprast-
as ir įsąmoninta visai Lietu-
vos Respublikos ginkluotų pajėgų
organizacijai, kuri yra taip pa-
sibordinuota valdžios organams,
nams, atitinkamai pagal kons-
titucijos įgaliojimus. Krašto ap-
saugos ministras yra atsakingas
premierui, kuris yra atsakingas
prezidentui. Ministras taip pa-
atsakingas šeimui ir krašto ap-
saugos komitetui. Tokiu būdu
karinės funkcijos yra teisiškai
įgyvendintos. Kariškųjų luoma-
nų būdu nepaverčiamas į tar-
tikrą valstybę valstybėje, kun-
galėtų pradėti egzistuoti pa-
sau, išleidama iš normalinio
ribų ir funkcijų. Tokios gairės

Societams okupavus Lietuvą, Kazys Bizauskas 1940 m. lapkričio 20 d. buvo suimtas ir kalinamas Kauno kalėjime. Prasidėjus Sovietų Sąjungos-Vokietijos karui, jis, drauge su kitais lietuviais kaliniais,

Lietuvių tautos ir valstybės istorijoje JAV suvaidino ir tebevaidina svarbų vaidmenį. Carinės prispaudošios laikais Amerika buvo lietuviams priebėga nuo baudžiavos ir nuo rusų žandarų — varovų į kariuomenę, kurioje reikėdavo tarnauti 25 metus. Bėgo ten lietuviai, ieškodami politinio prieglobščio nuo persekiojimų už laisvą lietuvišką žodį ir mintį, už kovą prieš socialinę nelygybę. Keliavo ten žmonės ir skurdo bei vargų vertimiai, tikėdamiesi savo darbų Naujajame pasaulyje sukurti sau ir savo šeimoms šviesesnę ateitį. Gyvendami Amerikoje, jie neužmiršo savo senosios tėvynės Lietuvos. Susibūrę į tautines organizacijas, jie padėjo savo tėvynainiams kovoje už nepriklausomybę ir laisvos Lietuvos atstatymą. Toji jų talka buvo taip pat labai veiksminga ir siekiant Lietuvai JAV pripažinimo.

Kaune atidarytas Lenkijos konsulinis punktas. 09.02 Gruodžio gatvė 9, atidarytas Lenkijos Respublikos generolinio konsulo Vilniuje konsulinis punktas. Konsulinis punktas padės stiprinti ekonominius, kultūrinius ir kitų sričių bendradarbiavimo ryšius. Konsulinio punkto atidarymo ceremonijoje dalyvavo Lenkijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje J. Widackis, Kauno meras A. Račkauskas, kiti oficialūs asmenys, žurnalistai.

Tačiau realybė vertė JAV pamažu tą savo politiką keisti. Didelį vaidmenį tame vyksme suvaidino lietuvių išeiviai, kurie per savo organizacijas išvygti smarkią akciją dėl Lietuvos pripažinimo. R. Lansingui atsistatydinus, naujasis valstybės sekretorius B. Colby nebeignoravo Lietuvos delegacijos ir 1920 m. balandžio 3 d. priėmė J. Vileišį, kuris prisistatė Valstybės departamentui kaip Lietuvos atstovas. Tai buvo pirmas neoficialus Lietuvos ir jos atstovo pripažinimas. Bet, kai kildavo viena ar kita forma Lietuvos de jure pripažinimo klausimas, valstybės sekretorius B. Colby vis dar kiekvieną kartą pabrėždavo, kad JAV tai padarys tik su Rusijos pritarimu. Prieš Lietuvos ir kitų dviejų Pabaltijo valstybių nepriklausomybės pripažinimą veikė ne tik rusų emigrantai ir Rusijos dar tebeveikiančios diplomatinės atstovybės, bet ir lenkų propaganda.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS NAUJA FINANSINĖ VALDYBA

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija (toliau ją vadinsiu tik Akademija) yra inkorporuota Connecticut valstijoje ir iš Internal Revenue service gautas atleidimas nuo valstybinių mokesčių. Ši teisė įgalina Akademijos rėmėjus, gyvenančius JAV, nemokėti valstybinių mokesčių už Akademijai paaugoktas sumas, taip pat įgalina Akademiją praveisti vėjus savo darbams finansuoti ir nemokėti mokesčių už gautas jos veiklai sumas. Bet Akademija turi vesti reikiamą atskaitomybę ir kas metai pateikti JAV valdžios įstaigoms savo izdo stovį, įskaitant pajamas ir išlaidas. Akademijos finansinė atskaitomybė su JAV valdžios įstaigomis yra pavesta Amerikoje esančios Akademijos finansinei valdybai. JAV gyveno ir gyvena pajėgiausi Akademijos darbų rėmėjai, o ir Akademija turi čia nuosavybių. Akademijos finansinės valdybos JAV būstinė yra Putname.

Ikademią yra įjungti ir kiti du jos padaliniai: Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas — Alka ir Krikščionis Gyvenime. Abu tie padaliniai, nors veikia autonomiškai, naudoja Akademijos nuo valstybinių mokesčių atleidimo priedangą. Tie padaliniai kasmet pateikia savo finansinę atskaitomybę Akademijos finansinės valdybos išdėstymui, kad tas galėtų paruošti suvestinę finansinę atskaitomybę JAV įstaigoms.

Akademijos finansinė valdyba JAV yra renkama beveik kas metai. Ją renka Akademijos nariai, ypač gyvena JAV. Valdyba susirenka posėdžiams, jei ne dažniau, tai bent prieš išrenkant naują valdybą. Akademijos finansinės valdybos JAV posėdis ir (porą valandų vėliau) Akademijos narių susirinkimas vyko š.m. rugpjūčio 22 d., valdybos — Alkoje, o susirinkimas — Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno bibliotekoje. Posėdyje ir susirinkime pranešimai ir nutarimai buvo tokie patys, tai pateikti tik susirinkimo vyksmą. Į tai įeina ir naujos valdybos išrinkimas.

Susirinkimas pradėtas kun. Valdemaro Cukuro malda. Susirinkimui vadovavo dr. Vytautas Vyngantas, Finansinės valdybos pirmininkas. Susikaupimu ir malda prisiminti mirusieji Akademijos nariai (nuo paskutinio susirinkimo ligi šiol). Perskaitytos jų pavardės. Praėjusio susirinkimo protokolą skaitė valdybos sekretorius prel. Vytautas Balčiūnas. Protokolas priimtas.

Valdybos pirm. dr. Vyganto pranešimas. Akademijos valdyba jau pora metų išrinkta Vilniuje. Šios finansinės valdybos komunikacija su buvusią valdybą Romoje, o ypač dabar Vilniuje, yra menka, nes neieškia žinių apie savo veiklą, nesiteirauja apie mūsų veiklą, bet tik per asmenis, o ne oficialiais raštais. Akademijos ir jos padalinių izdai tvarkomi gerai, neturima jokių sunkumų su JAV valdžios įstaigomis. Akademijai priklausęs ūkis Nebraskaje ir toliau duoda pelną, arti 10 tūkstančių dolerių per metus. Ūkį parduoti dabar neverta, nes žemės kaina dar žema, nors pastaruosius metus ir šiek tiek pakilo. Pardavimu gautas kapitalas saugiai investuotas neščių mažesni pelną, negu dabar gaunamas iš ūkio. Akademijos izde yra keliolika tūkstančių dolerių palikta, kita

vybei knygoms leisti. Viena tokių knygų, „Jurgis Ambraziejus Pabrėža“ ką tik išleista. Knyga spausdinta Lietuvoje. Yra daugiau spaudai paruoštų knygų, bet trūksta lėšų joms išleisti. Ieškomi mecenatai ar knygų išleidimo rėmėjai.

Alkos finansinius reikalus aptarė direktoriato pirmininkas dr. Juozas Kriaučiūnas. Alkos rėmėjai mažėja dėl vyresnės kartos asmenų mirčių; jos kartoje dar turima arti 400 asmenų, reguliariai ar pripuolamai Alką remiančių. Kalėdų ir Naujųjų Metų vėjus atnešė arti 6 tūkstančių dol. Alkos knygų kataloguotoja pėnai ir šiais metais mažai dirbo Alkoje, nes didesnę metų dalį gyvena Lietuvoje, tai mokesčiai jai už darbą nepareikalavo didelių sumų. Šią vasarą Alkos senasis pastatas apdengtas nauju stogu (senasis buvo nepataisomas), sutvarkytos pastate vandens sugadintos lubos, idėtos naujos įeinamos durys, sutvarkyta išvietė, įvestas šviesos aljarmas, prie gatvės pastatyta paštui dėžė ir padaryti kai kurie kiti pataisymai. Visa tai kainavo daugiau negu 30 tūkstančių dolerių. Daug Alkos bibliotekos knygų pertekliaus pasiūta ir siunčiama į Lietuvą: Akademijos Kauno ir Vilniaus bibliotekoms, Valstybinei Mažvydo bibliotekai Vilniuje, kunigų seminarijų bibliotekoms. Dalį siuntimo išlaidų padengia Kunigų vienybės izdas, kita — kun. R. Krasauskas. Alka turi atsargos kapitalą, bet jis per mažas, kad jo pelnas galėtų išlaikyti Alką. Dėl to Alkai ir toliau būtini rėmėjai. Beje, yra iškurtas Alkos išlaikymo fondas, nepriklausantis Alkai, kurio tik kapitalo pelnas atiduodamas Alkai, bet fonde yra tik maždaug 16 tūkstančių dol., tai jo teikiama parama Alkai nežymi.

Krikščionis Gyvenime pranešimą padarė prel. Vytautas Balčiūnas, organizacijos pirmininkas. Religinio turinio knygų leidimas tęsiamas. Spausdinama 3 tūkstančiai knygų, kurių 600 skiriami už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams ir 2,400 — Lietuvoje. Turima finansų gal tik vienai knygai išleisti, ieškomi rėmėjai ar mecenatai knygų leidimo tęsimui. Finansinės valdybos izdininkas kun. Rapolas Krasauskas pateikė Akademijos ir jos padalinių izdų stovius bei visų jų suvestinę.

Pranešimų reikalų diskusijų nebuvo. Sekė nutarimai. Pavesta dr. kun. V. Cukurui ir dr. Č. Masaičiui, vykstantiems į Lietuvą popiežiaus sutikime dalyvauti, susitikti su Akademijos valdybos nariais ir pateikti jiems žinių apie Aka-

demijos ir jos padalinių veiklą Amerikoje ir patirti jų pageidavimus bei užmegzti artimesnius ryšius.

Susirinkime išrinkta nauja Akademijos finansinė valdyba JAV: pirm. dr. Vytautas Vyngantas, vicepirm. ir reikalų tvarkytojas dr. Česlovas Masaitis, sekr. prel. Vytautas Balčiūnas, izd. kun. Rapolas Krasauskas ir nariais — dr. kun. Valdemaras Cukuras, dr. Juozas Kriaučiūnas ir Juozas Rygelis.

Susirinkusieji pageidavo, kad buvusioji kontrolės komisija greitai laiku padarytų reviziją ir protokolą įteiktų valdybai. Susirinkimas baigtas kun. R. Krasausko padėkos malda. Susirinkime dalyvavo 12 asmenų ir gauti 5 įgaliojimai.

Juozas Kriaučiūnas

Vytautas ir Julius Sanvaitis susitikę po 50 metų nesimatymo.

PASLAPTINGAS LIETUVIS

„Kauno dienos“ kultūros skyriuje buvo išspausdintas žurnalistas Ir. Jacevičienės straipsnis apie „paslaptinę lietuvį“. Manau, kad ir „Draugo“ skaitytojams bus įdomu, kas tas „paslaptinis lietuvis“?

Tai Julius Sanvaitis, gimęs 1925 m. Jis prieš 50 metų karo audros buvo nublokštas į Lenkiją. Ten sukūrė šeimą.

Kartą iš lietuvių visuomenės draugijos Subsko skyriaus pirmininko Antano Suraučiaus sužinojo, kad Myslibože (anksčiau Soldinas), Stepono Darius ir Stasio Girėno žūties vietoje, yra pastatytas paminklas. Julius Sanvaitis ir Antanas Suraučius nuvažiavo apžiūrėti to paminklo. Rado jį labai apleistą. Jie jį aptvarkė. Vėliau Julius Sanvaitis iš savo menkos pensijos pripirko gėlių, rūtų, ir nuvažiavo prie paminklo, gražiai jį sutvarkė. Nuo to laiko jis pradėjo globoti paminklą. Vasaros metu, pasistatęs ten palapinę, jis gyvendavo prie paminklo ir jį prižiūrėdavo. Palapinę jis

demijos ir jos padalinių veiklą Amerikoje ir patirti jų pageidavimus bei užmegzti artimesnius ryšius.

Susirinkime išrinkta nauja Akademijos finansinė valdyba JAV: pirm. dr. Vytautas Vyngantas, vicepirm. ir reikalų tvarkytojas dr. Česlovas Masaitis, sekr. prel. Vytautas Balčiūnas, izd. kun. Rapolas Krasauskas ir nariais — dr. kun. Valdemaras Cukuras, dr. Juozas Kriaučiūnas ir Juozas Rygelis.

Susirinkusieji pageidavo, kad buvusioji kontrolės komisija greitai laiku padarytų reviziją ir protokolą įteiktų valdybai. Susirinkimas baigtas kun. R. Krasausko padėkos malda. Susirinkime dalyvavo 12 asmenų ir gauti 5 įgaliojimai.

Juozas Kriaučiūnas

pasistatydavo taip, kad nuo paminklo jos niekas negalėdavo matyti, o jis galėjo matyti paminklą.

Apie šį paslaptinę paminklo prižiūrėtoją sužinojo „Teisė ir gyvenimas“ redaktorius Zenonas Novoposlij. Jis atvyko prie paminklo ir plačiai išsikalbėjo su Julium Sanvaitiu. Julius redaktoriui išsamiai papasakojo apie Dariaus ir Girėno skrydį, apie jų nelaimingą žuvimą netoli Lietuvos ir skrydžio tikslą. Jis prižiūri šį paminklą, nes jį žuvimo vieta kiekvienam lietuviui yra brangi. Redaktoriui grįžęs parašė straipsnį į Varšuvos centrinių laikraštį apie „Myslibožo miško paslaptį“. Jame jis paminėjo ir kitą lietuvių, Feliksą Žvaigždį, kuris prieš Sanvaitį prižiūrėjęs paminklą, bet vėliau, jo žmonai mirus, išsikėlė gyventi į Klaipėdą.

Prieš 10 metų „Tėviškės žiburiai“ Kanadoje perspausdino šį straipsnį. Taip iš šio straipsnio apie J. Sanvaitį sužinojo Edmundas Jasiūnas ir Algirdas Gustaitis. Jie pradėjo susirašinėti ir pasikeitė nuotraukomis. Šįmet J. Sanvaitis ir E. Jasiūnas liepos 18 d. susitiko prie atidengto paminklo S. Dariui ir S. Girėnui.

Šiais metais, minint Dariaus ir Girėno skrydžio 60 metų jubiliejų Soldine, „Gimtajame krašte“ Rimvydas Valatka parašė platų straipsnį apie šio paminklo globėją. Iš šio straipsnio apie Julijų sužinojo jo brolis Vytautas Sanvaitis, gyvenantis Utenoje. Jis pradėjo jo ieškoti, nes ankstesnės paieškos buvo be rezultato. Vytautui buvo pasakyta, kad jo brolis Julius miręs, lygiai taip pat Julijui buvo pranešta, kad jo brolis yra miręs. Taip, po 50-ties metų išsiskyrimo abu broliai susitiko. Julius Sanvaitis žodžiais: „Jaučiuosi labai skolingas S. Dariui ir S. Girėnui, nes tik jų aukos kaina, suradau savo šeimą...“ Dabar Julius su savo šeima kasmet važiuoja į Lietuvą. Jis mielai laukiamas svečias Jaučutės Dariaus namuose. Gražių žodžių apie jį atsiliepia Stepono Dariaus dukrė Nijolė Darūtė-Maštarienė.

Lenkijos Gozovo paminklų apsaugos komitetas 1983 m. jį apdovanojo „Paminklų globos ženklu“, o Varšuvos paminklų apsaugos komitetas 1986 m. apdovanojo „Sidabro medaliu“ už Dariaus ir Girėno paminklų globą.

Šiandien taurus lietuvis Julius Sanvaitis jau nėra „paslaptinis lietuvius“. Sveikiname J. Sanvaitį ir linkime jį daug ilgų, sveikų ir laimingų metų!

Nijolė Nausėdienė

GOBELENŲ PARODA

Dvylika Kauno dailininkų-tekstilinių šv. Tėvo vizito progą suruošė gobelenų paroda „Rožančius“. Pavadinimą parodai davė Marijos Sinkvičienės gobelenas — simbolinė rožančiaus maldos iliustracija. Parodoje eksponuojama įvairia technika atlikti darbai.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmdienais nuo 2 iki 3 v. p. p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmdienais girdimos nuo 1 iki 2 v. p. p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060. Tel. 908-753-5636.

**AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163**

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agėtūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmadi., antradi., ketvdi. ir penktadi. 9 v.r.—5 v.p. trečiadi. 9 v.r.—7 v.v.

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

**9523 South 79th Avenue
Hickory Hills, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272**

**223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-87 ir 77-83-92**

The right flight to Vilnius

Skriskite SAS iš Š. Amerikos į Vilnių per Kopenhagą! Kopenhagos aerodrome lengva ir patogiai persėsti į kitą lėktuvą. Čia išvengsite keleivių spūsties. Skrydžiai į Vilnių — tris kartus savaitėje. Vietinių lėktuvų tvarkaraštis atitinkamai pritaikytas transatlantiniam. Kai būsite Kopenhagos aerodrome, aplankykite „tax free“ parduotuves. Nemažai sutaupysite! „Mileage Plus“ ir „OnePass“ nariai gauna kreditą už nukeliautas mylias. Platesnei informacijai skambinkite savo kelionių agentui arba

SAS Tel. 1-800/221-2350

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

**ELEKTROS.
VEDIMAI — PATAISYMAI**
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

**312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS**

IMEX AMERICA, INC.
524 State Line Rd.
Calumet City, IL 60409
Nuomoja automobilius Lietuvoje; siunčia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą.
Tel. 708-868-0049, Fax 708-868-8642. Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į Hermis Decks
Tel. 585-6624. Nuo ryto iki 6 v.v. Kalbėti lietuviškai

**U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.**

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Pat. navimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltai
- Perkaime ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

HELP WANTED

LAMCO
Lietuvių-amerikiečių kompanija Washington, D.C. ieško žmogaus kiemonamų tvarkymo ir remonto darbam. Atlyginimas pradžiai \$5 į val. Kreiptis: tel. 202-244-2373

HELP WANTED
Join North America's fastest airport retailer. We have many exciting employment opportunities now available for our stores in the New International Terminal at O'Hare Airport, F.T. and P.T. positions include:

- Sales Associates • Cashiers
- Stock Clerks • Warehouse.

We offer competitive pay and excellent benefits. Join a winner team! Apply in person at **FENTON-HILL AMERICAN, LTD** 5207 N. Rose St., Chicago, IL. Or call: 312-992-1110. 9 am to 5 pm. E.O.E.

Dail. POVILO PUZINO monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana tinka bet kuriomis progomis įteikti bet kam: sveikintamui ar lietuviui. Knygos kaina 25 dol. Illinois gyventojams Tax 2.19 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol., Canada — 4.50 dol. Užsakymus siųsti:

**DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629**

NIGHT OF THE HAWK Dale Brown

It is a story of the crew that undertook a raid into Soviet territory and of David Luger who sacrificed his life for his crew members; left for dead but nursed back to health by his captors and by the KGB, emptied of his mind and then re-programmed and spirited away to a top-design facility in Lithuania to advance Soviet state-of-the-art technology.

Dale Brown, the author of the famous book „Flight of the Old Dog“, is recognized as the „best military adventure writer in the century today“. 462 pages, hard cover. Published by Putnam Publishing, New York. Book price \$22.95. Shipping & handling in USA \$3.50. Canada — 5.00. Illinois residents add \$2.01 sales tax. Send order to: Draugas, 4545 W. 63rd. St., Chicago, IL 60629-5589

GRAŽINA MATULAITYTĖ-RANNIT

Faktai ir prisiminimai

1993 m. rugpjūčio 10 d. 5 v.v. Putname, Matulaičio namuose, po ilgo ir nelengvo gyvenimo amžinai užmerkė akis Lietuvos operos ir operetės solistė Gražina Matulaitytė-Rannit.

Ji gimė Vilniuje 1899 m. rugpjūčio 9 d. mūsų žinomo visuomeninko, pedagogo ir finansininko Vinco Matulaičio šeimoje. Studijaves matematiką bei fiziką Petrapilio universitete, 1887-1918 m. jos tėvas tarnavo Petrapilyje valstybės kontrole, išskildamas iki kredito kanceliarijos viršininko pareigų. Tada jis gyvai reikšėsi ir rašė lietuviškus laikraščius. Matulaičių namuose būrėsi Petrapilio lietuviai šviesuoliai. 1918 m. šeima grįžo į Lietuvą, kur V. Matulaičis dirbo įvairiose aukštesiose pareigose ir vėliau tapo Lietuvos valstybės kontrolieriumi.

Tokioje šeimoje gimę penki vaikai turėjo sąlygas mokytis ir puoselėti savo talentus. Iš jų ypač pasižymėjo dvi dukterys: vyresnioji, Vincenta, – visuomenininkė, Lietuvos diplomatinės šefo St. Lozoraičio žmona, Lietuvos ambasadoriaus JAV motina, ir jaunesnioji, dainininkė Gražina. 1916 m. baigus Petrapilyje Šv. Kotrynos gimnaziją, ji dvejus metus mokėsi smuikuoti Petrapilio konservatorijoje ir 1920-25 m. smuiko studijas tęsė Leipzige. 1925-29 m. Gražina mokėsi dainavimo Berlyne ir Romoje. 1929 m. Lietuvos valstybės teatre ji debiutavo Nedos vaidmenyje Leoncavallo operoje „Pajacai“. Iki 1944 m., dainuodama Kauno ir Vilniaus teatruose, sukurė nemažai vaidmenų 24 operose ir 4 operetėse. Gražina taip pat koncertavo įvairiose Europos miestuose. 1930 m. ji įdainavo (daugiausia lietuvių kompozitorių kūrinių) 5 plokšteles. Taip intensyviai dirbdama savo profesijoje, ji taip pat globojo senatvės sulaukusius savo tėvus. Gražina buvo aukštos kultūros moteris, domėjosi literatūra ir menu, buvo surinkus paveikslų kolekciją ir biblioteką.

Gražina buvo priimta į Lietuvos valstybės operą lyrinio sopranu beveik tuo pačiu metu kaip ir kitos solistės, turėjusios gražius ir stiprius soprano balsus: Antanina Dambrauskaitė, Aleksandra Staškevičiūtė ir kiek vėliau Juzė Augaitytė. Vokaline prasme su jomis varžėsi Gražinai būtų buvę sunku. Ji turėjo vidutinio didumo, charakteringo tembro balsą, kuris gal būtų labiau tikęs kameriniam dainavimui arba subretės partijoms, negu primaeilėms lyrinio sopranu rolėms. Bet ji muzikalumu ir vaidybiniais gabumais pralenkė savo koleges ir laikėsi pirmiausių solisčių eilėje. Atsimenu jos žavią Maženką Smetanos „Parduotoje nuotakoje“, grakščią Sarpoletą Planquette „Kornevilio varpuose“ ir ypač širdin įsmigusių jos piemenaitę Nuri d'Albert „Pakalnėje“. Dainavo Gražina ir kitas vedamas partijas: Margarita Gounod „Fauste“, Ramunė Karnavičiūtė „Gražinoje“ ir kt.

Gyvenimo aplinkybių stumiam, pirmojo sovietmečio Lietuvoje metu 1940-41 m. Gražina dirbo Kauno operetės kolektyve, įsikūrusiame Jaunimo teatro patalpose. Nuo tada man teko iš arti stebėti jos darbą, būnant to paties kolektyvo nare. Kaip visiems teatrams Lietuvoje, taip ir operetės teatruiteko atiduoti duklę sovietiniam režimui, pastatant „Ves-tuves Malinovkoje“ (tos opere-

tės kompozitoriaus pavardės neprisimenu). Ten Gražinai teko vaiduoti sovietų partizano mylimąją kaimo mergaitę, kuri buvo lyg jos Maženkos vaidmens atgarsis. Nemėgo tos operetės nei kolektyvo nariai, nei, berods, lietuviškoji publika. Atidavęs reikalautą duklę, teatras ėmėsi statyti vengrų kompozitoriaus E. Kalman operetę „Grafienė Maritza“ su Gražina tituliniuose rolėse. Jau repeticijų metu sužibo jos, kaip operetės žvaigždės, privalumai: grožis, elegancija, tam žanrui tinkamas balsas, puiki vaidyba bei sugebėjimas grakščiai judėti, šokti. Jos partneriu buvo taip pat iš inteligentų šeimos kilęs teisininkas ir operinis tenoras Rostislavas Andrejevas, turėjęs puikius operetės aktoriaus duomenis. Visam kolektyvui buvo aišku, kad repeticijsose matėme tikrą muzikinio teatro žvaigždę. Taip, aplinkybės susidėjęs, du operos dainininkai tar-tum netyčia pataikė į jiems tobulai tinkantį žanrą.

„Grafienės Maritzos“ paskutinė orkestrinė repeticija įvyko 1941 m. birželio 15 d. rytą po pirmosios tremimų nakties, kurios metu dažnas buvo išgyvenęs savo artimųjų išvežimą. Įpu-sėjęs pirmajam veiksmui, į tea-trą įsiveržė ginkluoti enkavedistai ir iš orkestro išsivedė vieną muzikantą. Tik dirigento J. Pakalnio ir Gražinos savitvardos dėka pavyko nuraminti išsigan-dusį kolektyvą ir šiaip taip re-peticiją užbaigti. Po jos operetės darbas nutrūko. Gražinos suge-bėjimas disciplinuotai dirbti sovietų okupacijos metu buvo tikrai puostabus. Vėliau paaiš-kejo, kad ji, kaip ir nemažai ki-tų Lietuvos šviesuolių, buvo NKVD periodiška tirdama ir terorizuojama. Tas paliko visam gyvenimui neigiamus pėdsakus jos sveikatoje.

Atėjus vokiečiams, Operetės teatras buvo įjungtas į buvusį Lietuvos valstybės, tada pava-dintą Kauno miesto teatru, kolektyvą, kuriame tilpo opera, baletas ir drama. Jau visai sure-petuotas „Grafienės Maritzos“ spektaklis nebeišvydo rampos šviesos, nes jos kompozitorius buvo žydų kilmės. Vokiečiai statė savo reikalavimus: nebuvo galima statyti rusų, žydų, o vienu tarpu net ir italų kompozitorių kūrinių.

1941-44 metų laikotarpį su Gražina ir R. Andrejevu veda-mosiose rolėse buvo pastatytos trys operetės: F. Lehara „Grafas Luksemburgas“, F. von Suppe „Lengvoji kavalierija“ ir F. Lehara „Linksmoji našlė“. V. Fedotas-Sipavičius su jaunai-siais kolektyvo nariais pastatė prancūzų A. C. Lecocq operetę „Širdis ir ranka“.

Pastatymai karo metu sąlygo-mis, kai jau visko trūko Lietu-voje, buvo tikrai gražūs. Daili-ninko ir garderobo vedėjos fan-tazija ir sumanumas paruošiant dekoracijas ir puošnius kostiu-mus buvo stebėtini. Gražina ypač aktyviai prisidėdavo prie savo efektingų scenos rūbų pa-ruošimo, panaudodama ir asme-niško garderobo išteklius. Tuo sunkiu metu melodingos opere-tės atnešdavo užsimiršimo va-landas Kauno publikai, kuri šį žanrą labai pamėgo.

Gražina ir R. Andrejevas iš karto tapo publikos numylėtos žvaigždės. Ypač Gražina savo talentu žavėjo publiką; tokio masinio pasisekimo tesulaukda-vo tik retas scenos menininkas Lietuvoje.

Gražina ir toliau rūpestingai lavino savo balsą pas tuo metu labai populiarią dainavimo mo-kytoją N. Karnavičienę. Ten aš girdėdavau ją vokalizuojant ir ruošiant muzikinius savo rolių numerius. Taip pat ten girdėjau Gražiną atsidūstant: „Kodėl

man toks pasisekimas neatėjo anksčiau?“ Ji jau buvo įkopusi į ketvirtąjį gyvenimo dešimtme-tį, dar vis jaunatviškai graži, stiprios sveikatos, scenoje ir asmeniškame gyvenime lai-minga moteris.

Gražinos teatrinis darbas bai-gėsi su „Linksmosios našlės“ – jos sėkmingiausios rolės – pa-skutiniu spektakliu, antrą kar-tą bolševikams užplūstant Lie-tuvą. Gerai tą spektaklį prisimenu, nes pati jame dalyvavau rolėje, kurią Gražina buvo man padėjusi vaidybiškai paruošti. Visi žinojome, kad mūsų kraštui ateina baisios dienos. Po kiek-vieno muzikinio ir baletu nume-rio plojimams nebuvo galo. Spektakliui pasibaigus, nenuti-lančiomis ovacijomis publika tartum sakė „sudiev“ žmonėms scenoje. Užkulisyje prasidėjo gaudūs atsisveikinimai tų, kurie ketino trauktis į Vakar-us, su nutarusiais pasilikti Lietu-voje. Gražina, kuriai reikėjo gelbėtis nuo sunaikinimo, vėl buvo stiprumo pavyzdys. Ji ne tik neverkė, bet dar ir kitus ramino. Su iškelta galva ji išėjo paskutinį kartą iš teatro, kuria-me prabėgo jos kūrybinio gyve-nimo gražiausios dienos, nero-dydama, ką jaučia širdis.

Vokietijoje Gražina koncer-tuodavo lietuviams pabėgėliams ir svertimtaučiams. Sutikau ją 1946 m. pradžioje subombar-duotame Luebecke, kur dalyva-vome lietuvių suruoštame kon-certe. Gražina skundėsi balso negalavimu, kuris ją kankino, gyvenant netoli jūros esančioje, blogai apšildomoje pabėgėlių stovykloje. Nepaisant to, ji su dideliu pasisekimu atliko pasi-rinktas lengvo žanro dainas.

Po daugelio metų vėl sutikau Gražiną Amerikoje, New Have-ne, kur jos vyras buvo Slavų ir Rytų Europos kolektyjos kurato-rius Yale universiteto bibliote-koje, kurioje ir aš tuomet dir-bau. Netrukus Gražina įsijungė į New Haveno įsisteigusį Lietu-vių Moterų klubų federacijos skyrį, kurį laiką buvo jo pirmi-ninkė ir suruošė kelis aukšto lygio lietuvių menininkų kon-certus. Deja, po kelių metų Gražiną ištiko didžiausias jos gyvenimo smūgis – iširo jos 25 metų tvėrusios vedybos su estų poetu ir meno istoriku Aleksi-u Rannit, kurio siekius Gražina palaikė ir rėmė per visą judvie-jų bendrą gyvenimą.

Jau nuo pirmojo sovietmečio persekiojimų likusi trapių ner-vų, Gražina šio smūgio nebe-pakėlė – jai teko ilgokai gydytis ligoninėje. Net ir čia ji neprara-dė savitvardos. Iš ligoninės iš-ėjusi, persikėlė į New Yorką, kur gyveno tyliai, užsidariusi arti-miausių draugų ratelyje. 1982 m., sulaukusi senatvės, ji nebe-pajėgė pati tvarkytis. Tada ji rado globą Putname, Matulaičio namuose. Pradžioje ji skaudžiai išgyveno savo savarankiškumo netekimą, bet netrukus prisitaikė prie naujo gyvenimo sąlygų. Gražina buvo lygiai mandagi ir draugiška visiems; ją mylėjo ir seselės, ir per-sonalas, ir namų gyventojai. Būdama didelė gamtos mylėto-ja, Gražina padėdavo prižiūrėti gėlynus ir mielai dalyvau-davo seneliams rengiamose pro-gramose. Vėliau ji vis labiau traukėsi į savo asmenišką pa-saulį: kalbėdavosi su medžiais ir paukščiais, meldavosi ir ypač nuširdavo, girdėdama Aldonos Prapulienės vedamas dainas bei giesmes. Iki pat savo mirties ji išliko tikra aristokratė: gilaus širdies mandagumo, puikių ma-nierių, tauri moteris.

Palikusi visiems šviesiausius atsiminimus, Gražina Matulai-tytė-Rannit atsigulė amžinam poilsui savo tautiečių tarpe Putname Dangaus Vartų kapi-nyne. Tesuteikia Viešpats jai amžiną ramybę!

Salomėja
Nasvytytė-Valiukienė

A.A. BENEDIKTO LUNGIO ATMINIMUI

Jau penkeri metai prabėgo, kaip, skaudžios ligos iškankin-tas, užmigo Viešpatyje taurus lietuvis, Benediktas Lungys.

Su kiekvienu karstu mes išnešame ir dalį Lietuvos. Niekas nesugrąžins paties žmogaus, nei jo nebaigtų neužfiksuotų praeities darbų, kančių, išsiskyrimų, neriboto savųjų ir tėvynės ilgesio.

A.A. Benediktas buvo optimis-tas, tą savo nedalią lengvino sau ir ypač kitiems, darydamas visiems tik gera, stengdamasis juos nuteikti gėriui, grožiui ir visų praradimų – tėvynės, artimųjų ir šviesios ateities – užsimiršimui.

Benediktas, iš profesijos bū-damas mokytojas, tuojau įsi-jungė į tų įsikūrusių mokyklų rėmimą. Priklausė lietuvių fon-dui, lietuvių Bendruomenei, Balfui, bažnytiniam chorams. Dainavos ansambliui, būdamas ilgametis narys. Jis sugebėdavo ir liūdinčius linksmai nuteikti savo įvairių nuotykių pasako-jimu, taip suteikdamas įvai-riuose suejimuose džiaugsmo.

Šiaip Benediktas buvo savyje la-bai gilus, subtilus, jame sutilpo lietuvių kančia, asara, juokas ir saulė.

Žmona Jūlytė, palikusi viena,

A.A. Benediktas Lungys

jo netekimą skaudžiai išgyven-dama, suruošė Benedikto penkerių metų mirties minėjimą. Šv. Mišias aukėjo kun. Fabijonas Kireilis Nekalto. Prasidėjimo parapijos bažny-čioje. Vargonais grojo ir solo giedojos solistas Ričardas Sokas. Po Mišių žmona Jūlytė pakvie-tė pusrūčiams ir dėkojo visiems dalyvavusiems už maldas, šv. Mišių auką, aplankiusiems kapą ir šiltus prisiminimus.

Izabelė Stoncienė

NETEKTIS OPERETINIAME PASAULYJE

P. PALYS

Š.m. rugpjūčio 21 d., pačiame savo karjeros pajūgyje, išgyve-nusi vos 54 metus, šį pasaulį apleido garsi Metropolitan („MET“), New Yorko, operos dai-nininkė Tatiana Troyanos. Jos netektį pajus ne tik „MET“, bet ir viso pasaulio garsiųjų operų scenos.

Troyanos gimusi 1938 m. rug-sėjo 12 d., viename gražiausių New Yorko miesto apylinkių – Forest Hills rajone. Jos motina buvo vokietė, o tėvas graikas. Abu tėvai buvo dainininkai. Iš mažens apdovanota gražiu bal-su, dainavo mokyklų ir giedėjo bažnytinuose choruose. Pagrin-dinį muzikinį išsilavinimą gavo, besimokindama skambinti pia-ninu. Tik, būdama aukštesnio-joje mokykloje, besiklausydama neužmirštosos Maria Calas įdainuotų įrašų ir lankydama „MET“ operų pastatymus (pirk-davo stovimus bilietus), nutarė pradėti dainavimo studijas. Isto-jusi į prestižinę Juliard muzikos mokyklą, New Yorko, ten ilgai neužsibuvo. Negavusi leidimo dainavimą studijuoti su jos pasi-rinktu mokytoju, iš Juliard išsto-jo, studijas tęsė privačiai pas Hans Heinz. Dar jai daina-vimo studijų nebaigus, „MET“ opera siūlė nežymias roles. Pasiūlymo Troyanos atsisakė.

1963 metais, gavusi pakvieti-mą iš tuo laiku buvusio New York City operos muzikos direktoriaus Julius Rudel, debiutavo Benjamin Britten operoje „Midsummer Night Dream“, atlikdama Hyppolitos vaidmenį ir Jokastą Stravinskio – „Oedipus Rex“. Savo moky-tojo Heinz patarta, išvyko į Europą ir porą metų dainavo Hamburgo bei Covent Garden operose.

Grįžusi į New Yorką, „MET“ operoje debiutavo Octavian vaidmenyje, Mozarto operoje „Rosenkavalier“.

T. Troyanos tamsesnio atspal-vio, lengvai valdomas mezzo sopranas balsas nepaprastai puikiai tiko tokiems vaidme-nims kaip Carmen, to paties vardo Bizet operoje, Kundry – Wagnerio „Parsifal“, Eboli – Verdi „Don Carlos“, Santuza – Mascagni „Cavaleria Rustica-na“ ir daugelyje kitų. Jai nebuvo svetimos iš šiuolaikinių kompozitorių operos. Praeju-

siais metais ji su dideliu pasise-kimu atliko Isabelės vaidmenį Philip Glass operoje „Voyage“. (Ši opera buvo specialiai sukur-ta, mnint 500 metų sukaktį nuo Columbus atvykimo į Amerikos žemyną).

Tatiana Troyanos, apdova-nota puikia atmintimi, be didelių pastangų sugebėdavo lengvai paruošti ankstyvesniųjų Handelio ir Mozarto operų dra-matinius vaidmenis, o kada Co-vent Garden netikėtai prireikus pakaitalo Octavian, „Rosen Kavalier“ operoje, ji tą vaidmenį paruošė vienos savai-tės bėgyje!

Nepaslaptis, kokius didelius balsinius ir apskritai reika-lavimus dainininkams stato Wagnerio operos. Dar praėjus-iais metais „MET“ operoje Troyanos dainavo „Goetterda-merung“ – Waltraute, o Čikagos Lyric operoje „Rheingold“ – Fircka vaidmenyje. Mėnesį prieš savo mirtį ji buvo girdima San Francisco operoje, Strauss – „Capriccio“ – Clairon vaid-menyje.

Šalia operų su žymiais sim-foniniais orkestrais, dirguojant garsiais dirigentais, dainavo įvairiuose koncertuose. Su Tatiana Troyanos yra padaryta daugybė įrašų.

„Laukiniai žmonės laik-raščių neskaityti“, bet lietuviai nėra laukiniai: jie skaito ir remia savo dienraštį „Drauga“.

DRAUGAS, trečiadienis, 1993 m. rugsėjo mėn. 22 d.

5

• Prez. Richard Nixon 1969 m. rugpjūčio 13 d. apdovanojo specialiu žymeniu Apollo 11 astronautus: Neil Armstrong, Edwin Aldrin ir Michael Collins, kai jie grįžo į žemę, pa-vaikščioję ant Mėnulio.

ŠIMTAMETĖ

Neseniai su šimtuojų gimta-dieniu buvo pasveikinta Mažeikių rajono Spurgantų kaimo gy-ventoja Stasė Butkienė.

Mirties Angelo pakviestas

A.†A.

ANTANAS BALUKAS

paliko liūdinčius: žmoną KAZYTĘ, posūnį ANA-TOLIJŲ su žmona VIKTORIJA VISKANTUS ir jų vaikus – VYTAUTĄ, ANDRIJŲ ir AIDUTĘ. Jo liūdinčius, nuosirdžiai užjaučiame

Buvę Skuodiškiai:

Stasė ir Petras Butleriai
Jadė ir Petras Putriai
Roza ir Kazys Ražauskai
Onutė ir Vladas Simučiai
Vandutė ir dr. Otonas Vaitai

A.†A.

PRANUI KRAUJALIUI

mirus, žmoną ALEKSANDRĄ, sūnų JONĄ, brolių STEPONĄ, sesutę ONĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Elena ir Petras Daliniai
Rožė ir Alfonsas Plepiai
Valerija ir Kostas Vaičiūnai
Petronėlė ir Antanas Gudoniai
Aniceta ir Vladas Gedmintai

A.†A.

JUOZUI LAUČKAI

mirus, jo žmoną IZABELĘ, dukras IZABELĘ ir PRANUTĘ bei jų šeimas užjaučiame ir kartu liūdimė.

Marytė ir Kazys Ambrozaičiai

A.†A.

JUOZUI LAUČKAI

mirus, reiškiamė nuosirdžiai užuojautą jo žmonai IZABELEI, dukterims PRANUTEI DOMANSKIE-NEI ir IZABELEI HOWES su šeimomis bei visiems artimiesiems.

Lionė ir Juozas Giedraičiai
Jonas Sakas-Sakevičius

A.†A.

JURGIUI UKSUI

mirus, jo žmonai MARCELEI UKSIENEI, Lietuvos Dukterų narei, visiems giminėms Amerikoje ir Lietu-voje bei visiems artimiesiems reiškiamė nuosirdžiai užuojautą ir kartu liūdimė.

Los Angeles Lietuvos Dukterų Draugija

Dėmesio dirbantiems su Macintosh kompiuteriais

Jeigu turite seno arba naujo modelio Macintosh (by Apple Computer Inc.) ir norėtumėte pavartoti lietuviškai, išsitykite mūsų dviejų stilių "Bitmap ir TrueType" fontus: proporcingo pločio (JonavaP, KernavėP ir KernavėPS) ir vienodo pločio (JonavaV ir KernavėV). Jie yra priderinti lietuvių ir anglų kalboms ir galima juos panaudoti visoms programoms: rašymo, piešimo ir t.t. pagal Jūsų pageidavimą, kaip Plain, Bold, Italic, Outline ir t.t.

Nebus daugiau galvosūkių norint išspausti lietuvišką raidę. Mūsų raidžių išsirinkimo tvarka palengvina, bet neapsunkina lietuviškai rašyti. Naudojant mūsų fontus tereikia atsiminti tik du atvejus: 1) Laužytį skliaustelį ir brūkšny yra pertelti kitur, o į jų vietą idėtos raidės: e, y ir j. (Didelės ir mažos raidės atskiriamos taip, kaip visada, panaudojant "Shift" rakta). 2) Nuspaudus "Option" rakta kartu su e arba y gaunama é arba ü. Panašiai gaunamos ir kitos atitinkamos raidės. Pav. "Option" su s duos š, "Option" su a duos ä ir t.t.

Kaina už abudų stilius \$110. Čekis siunčiamas kartu su užsakymu. CT. valstybės gyventojai prie užsakymo pridėda 6% mokesčio.

Užsakymus siųsti: P. Vilinskas, 37 Hobson Ave., Windsor, Ct. 06095.

Šis šaltinis yra perveiktas naudojant KernavėP ir JonavaV fontus ir t.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Rugsėjo 24 d., penktadienis 7:30 val. vak., Balzeko lietuvių kultūros muziejuje profesorius Rimvydas Šilbajoris skaitys paskaitą „Kancijos ir siaubų antplūdis naujojoje, sovietinėje Lietuvos literatūroje“. Prelegentas nušvies literatūros vystymosi keliu nuo sovietinių literatūrinių dogmų iki nepriklausomos Lietuvos laikų naujų kūrinių ieškojimų, aptars J. Kelero, R. Gavelio, L. Gutausko ir kt. kūrybą, kurioje pasireiškė gilus sielvarto, skaudaus nusivylimo, chaotiškos pasišlykšėjimo emocijos. Po paskaitos Lietuvos Kino-teatro aktorai Apolonia ir Petras Steponavičiai skaitys Lietuvos rašytojų kūrinis. Bus vaišės.

„Lietuvos Vaikų Vilties“ globojamai Vilmai Ivanauškaitėi iš Panevėžio rugsėjo mėn. pradžioje buvo padarytos dvi sudėtingos stuburo tiesinimo operacijos. Operacijos sėkmingai pasisekė ir Vilma, su mama Rima Ivanauškiene, praleidusi tris savaites Shriners ligoninėje, Seklyčion grįžo rugsėjo 16 d.

Kun. J. Vaisnio, SJ auksinio kunigystės jubiliejaus proga meninė dalį atliks: solistė D. Feneli-Eidukaitė, Kazys Motekaitis – smuiku, o fortepijonu – Ričardas Sokas. Minėjimą ruošia Akademinio Skautų Sąjūdžio Vadija. Bilietai gaunami „Laiskai lietuviams“ administracijoje.

Vacys Garbonkus, PLB valdybos vicepirmininkas, besidominčius investavimo į Lietuvos ekonomiją klausimais kviečia į pokalbį, kartu ir į priešpiečius, su Lietuvos užsienio investavimo agentūros (Foreign Investment and Development Agency) prezidentu Vyteniu Aleškaitiu. Susitikimas – priešpiečiai įvyks pirmadienį, spalio 4, 11:30 val. iš ryto University Club of Chicago, 76 E. Monroe St. (kampas Monroe ir Michigan Ave.). Priešpiečiai 25 dol. Apie dalyvavimą prašę Ann Lyons (kalba tik angliskai) Republic Realty tel. 312-845-8569 ne vėliau kaip trečiadienį, rugsėjo 29 d.

JAV LB Švietimo tarybos ruošia mokytojų, laimėjusių piešimo konkursą, piešinių parodą prastai iki rugsėjo 26 d. (atidaryta šeštadienį, rugsėjo 25 ir sekmadienį, rugsėjo 26 d.). Paroda vyksta Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct. Sunny Hills, Fla. 32428, tel. 904-773-3333.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Laimingųjų bilietų šaknelės kasdien priimamos „Draugo“ įstaigoje. Jei dar kas nors nesuskubo jų sugrąžinti, prašomi nedelsiant tai padaryti. Metinio pokylio metu šį sekmadienį, Martiniuke salėje bus išrinkti šeši laimingieji, kurie laimės pinigines dovanas. Būkite vienas iš jų. Bilietus dar galima pasiūsti ir paštu.

Birutė ir Antanas Vilučiai, gyvenę Schererville, IN, pratešdami „Draugo“ prenumeračią kitiems metams, dienraščio išlaikymui atsiuntė ir 100 dol. auką. Nuosirdžiai jiems dėkojame.

Operos choras jau pradėjo Vytauto Klovo „Pilenų“ operos repetitijas. Sezono pradžioje susirinko visi choristai. Malonu, jog į chorą įsijungė ir kelios, neseniai iš Lietuvos atvykusios, choristės.

Vita (Musonytė) ir Rimantas Aukštuoliai, gvy. Cleveland, OH, rugsėjo 1 d. susilaukė naujagimio sūnaus, Vytauto Pauliaus. Juo džiaugiasi broliai – Kęstutis ir Algirdas, sesutė Lina ir seneliai: dr. Vytautas ir Genovaitė Musoniai, Mečys ir Genovaitė Aukštuoliai.

Rimantas ir Vita Aukštuoliai su visa šeima šį rudenį metams persikels į Lietuvą. Rimantas yra JAV Ido departamento paskirtas konsultantu Lietuvos Banke Vilniuje. Linkime jiems visiems geriausios kloties!

Pal. Jurgio Matulaičio misijos biuletenyje (rugsėjo 19 d.) skelbiama, kad misijoje buvo rugsėjo mėnesį pakrikštyta daug kūdikių: Dalia Laima Glavinskaitė, Lilija Teresė Kravjuskaitė, Rita Andrea Kušeliauskaitė, Vilija Natalija Kasniūnaitė ir Karolis Lukas Ruzgas.

Julius Kasniūnas, būsimasis mūsų dienraščio fotografas.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

x Pinigai doleriais tiesiai ir rankas per Baltia Express pasieks jūsų gavėją per 5 dienas. Teiraukitės apie sumažintas pinigų persiuntimo kainas. Informacijai skambinkite: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624, arba pinigus pristatykite adresu 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.

(sk)

x SIUNTINIAI BE MUITO į Lietuvą siunčiami oficialiai per TRANSPAK. Pinigai pervadami doleriais. TRANSPAK 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk.)

x Jurgis Riškus, Pasaulio Lietuvių centro valdybos pirmininkas, maloniai kviečia visus „Draugo“ skaitytojus į PLC ruošiamą madų parodą spalio 3 d., sekmadienį. Informacijai skambinti: 708-257-8787.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Denglame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

VAIZDAI IŠ LIETUVOS SEKLYČIOJE

Trečiadienio popietę, rugsėjo 15 d., vyresnieji turėjo progos pamatyti vaizdajuostę, kurią paruošė Juozas Bujanauskas, o aiškino jo motina Zina Bujanauskienė. Pradinį žodį tarė programą vedėja Elena Sirutienė ir pristatė rodysimų vaizdų aiškintoją. Ji pati dar prisistatė, kaip buvusi politinė kalinė, iškentusi kalėjimą ir tremtį net 18 metų. Ji atvykusi pas čikagietę seserį Agotą Šuopienę.

Pradiniai vaizdai pateikė Alytų ir kapines, kuriose palaidotas sausio 13-osios kankinys Artūras Sakalauskas. Daugybė įvairių kryžių ir koplytstulpių ir dar didelė, iš medžio išdrožta, Rūpintojėlio statula. Dar parodė pirmojo savanorio karininko Juozapaviciaus antkapinį paminklą ir patį Alytaus tiltą. Daug uniformuotų šaulių žygiavo į bažnyčią, o už jų Caritas drjos vėliava ir minia žmonių. Po to jau matėme vaizdus iš Kauno: Karo muziejaus sodelį, atstatytą Nežinomojo kareivio kapą, didingą Laisvės statulą, Aleksoto tiltą, Vytauto ir Jėzuitų bažnyčią. Matėme kuklią Rumšiškių bažnytelę, kurioje vyko pamaldos, skirtos buvusių kalinių suvažiavimo dalyviams. Pamaldas aukėjo kun. Vasiliauskas, Vilniaus katedros klebonas, buvo giedamas himnas. Po pamaldų vyko suvažiavimas su prakalbomis, pabaigai – suneštinės vaišės ir orkestrėlio muzika, patriotinės dainos.

Dar parodė mokslininkų rūmus ir jų viduje iškabintus brangius paveikslus, garsiųjų pasaulio dailininkų tapytus. Pabaigai Z. Bujanauskienė padėkdamavo Kestučio Genio satyrą „Lietuva – be Lietuvos“. E. Sirutienė dėkojo už vaizdajuostę. Žinai už aktualią deklamaciją ir visiems dalyviams už gausų atsilankymą. Be to, pranešė, kad rugsėjo 23 d., ketvirtadienį, ruošiamas vyks į Aurorą, į lošimo namus, kur visi galės išbandyti savo laimę. Autobusas išvyks nuo Seklyčios 8 val. ryto ir kelionė be maisto kainuos 30 dol.

Spalio 6 d., trečiadienį, ruošiamas madų paroda Seklyčioje. Ji taipgi kvietė visus pasilikti pietų ir dar pabendrauti.

APB

Kovas Andrius Palūnas šį pasaulį pirmą kartą išvydo rugsėjo 14 d. Jo gimimo džiaugiasi tėvai – Neris (Pupitė) ir Andrius Palūnai, gyvenantys Seattle, WA; seneliai – Nijolė ir Antanas Pupiai iš Čikagos bei Aldona ir Viktoras Palūnai, gyvenantys Ohio valstijoje, o taip pat proseneliai Suzana ir Petras Pupiai iš St. Petersburg, FL. Kovas Andrius yra pirmgimnis Neries ir Andriaus Palūnų sūnus.

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja už aukas: Joan Goblet \$25, Marie ir John Paulius \$25, Peggy ir Thomas Paulius \$25, Stanley Paulius \$5.

(sk)

x Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, rugsėjo 26 d. nuo 9 v.r. Baltia Express priiminės siuntinius Lietuvių centre, Lemont, IL. Teiraukitės nemokamai: tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624.

(sk)

x VIII-ojo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo svarbą suprasdami, į rengėjų komiteto pagalbos prašymą atsiliepė didesnę sumom visą eilę asmenų, vieni iš jų Regina ir Vito Val atsiuntė \$500, dr. Arvydas Vanagūnas – \$250 ir dr. Giedra J. Matas – \$125. Rengėjai jiems dėkingi.

(sk)

x VIII-ojo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo svarbą suprasdami, į rengėjų komiteto pagalbos prašymą atsiliepė didesnę sumom visą eilę asmenų, vieni iš jų Regina ir Vito Val atsiuntė \$500, dr. Arvydas Vanagūnas – \$250 ir dr. Giedra J. Matas – \$125. Rengėjai jiems dėkingi.

(sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Pavasaris, gėlės, saulė, žaidimas

Piešė Ada Valaitytė, Marquette Parko lit. m-las 6 sk. mokinė

PAMOKA ŠEŠTADIENINĖJE

Pro Kėdainius teka upė. Kas – Nevėžis ar Šešupė? O pro Kauną, ar žinai, Kas banguoja amžinai?

Kas prie marių nuo senovės, Su kryžiuotųjų ordom kovės, Mindė Žalgirio laukus, Vijo riterių pulkus?

Kas, padangėn pasikėlė, Išgarsino tėviškėlę, Žuvė Soldino šilę, Po svyrūne pušelę?

Kas už laisvės pirmas krito, Nesulaukęs naujo ryto? Gerbk, Vyteni, mūs karius, Savo žygiais nemarius.

Jonas Minelga

TALENTŲ IR ŠOKIŲ VAKARAS STOVYKLOJE

Talentų vakaras buvo labai smagus. Aš šokau, o mano draugė dainavo. Buvo juokinga, kai toks kūdikis atėjo, šoko su manimi ir pagaliau pavirto ant grindų. Buvo skambintojo pianinu, šokių ir dainų. Kai grojo muzika, visi norėjo šokti. Man labai patiko šokti. Aš vėl noriu važiuoti į Dainavą.

Lara Polteraitytė

Talentų vakaras buvo šeštadienį. Skambino pianinu, grojo gitaromis. Buvo „raps“ ir gimnastikos. Audra Adomėnaitė skambino pianinu „Cassock Dance“. Rytas Vygantas grojo gitarą. Vieną lietuvišką „rap“ padainavo Ada ir Daina Valaitytės. Gimnastiką atliko Vika Gilytė. Visi labai stengėsi ir pasirodė šauniai.

Aušra Norušytė, (JAS universitetas, 1992)

TELŠIAI

Pagal vietinių gyventojų padavimus Telšių miestas esąs įkurtas kažkokio senovės žemaičių didvyrio Džiugo, kuris palankių dvasių padedamas, visur nugalėdaves ir sumušdaves aršius Lietuvos priešus vokiečius. To Džiugo esą būta nepaprastai narsaus ir stipraus. Jis tiesiog stebuklus darydaves: pats vienas su savo geležine kuoka (lazda) išmušdaves didžiausius vokiečių būrus, apversdaves kalnus, su šaknimis, lyg nendres, išraudaves didžiausius medžius ir kitus nematytus, negirdėtus darbus darydaves. Kitas šandien jau žmonių užmirštas padavimas sako, kad tas didvyris buvęs vardu Telys arba Telšys. Tasai Džiugas arba Telšys savo rankomis vienu mostu (judesiu) iškasęs Telšių ežerą ir ant supiltų kalnų įkūręs Telšių miestą. Telšių ežeras vadinasi Mastis, neva tai kilęs iš žodžio mostas.

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

PAGALBA LIETUVAI

Dabar, kai Lietuva yra laisva, jai reikia labai daug pagalbos. Daug metų kraštą skriaudė okupantai. Mes labai daug ko turime, tai mūsų pareiga jai padėti.

Reikia visokių vaistų, nes ten yra labai daug ligonių. Reikia nusiųsti maisto, nes yra jo trūkumas neturtingiems. Reikia drabužių ir pinigų, kad žmonės nesusaltų per žiemą ir turėtų kur gyventi.

Vaikams reikia nusiųsti pieštukų, popieriaus, žaislų. Turėtų visi lietuviai padėti, nes Lietuva dar neturtinga. Aš esu tikras, kad jei mes gyventume Lietuvoje, mes irgi norėtume gauti dalykų iš Amerikos.

Reikėtų kai kuriems žmonėms nuvažiuoti į Lietuvą, kad ten padėtų ir pradėtų įvesti naują sistemą. Reikia rūpintis ekologija, vandens tarša, kanalizacija ir kitais rūpimais dalykais.

Reikia visų mūsų pagalbos, kad Lietuva būtų stipri.

Augis Kuolas, Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-las mokinyk („Vardan“ Lietuvos).

LAPĖ IR OŽYS

Lapė įkrito į šulinį ir negalėjo išlipti. Prie to paties šulinio atėjo ištroškęs ožys. Išvydęs lapę paklausė, ar skanus vanduo. Apsidžiaugęs lapę, kad jai pasitaikė proga išlipti, pradėjo labai šulinį girti, kad vanduo čia nepaprastas, ir ėmė kviesti ožį pas save. Šis, iš troškulio nieko negalvodamas, ir įšoko į šulinį. Atsigėręs iki soties, pradėjo su lapę svarstyti, kaip jiems iš šulinio išlipti. Tada gudruolė taip prašė.

– Zinau gerą būdą, jei tik panorėsi, kad abu išsigelbėtume. Atsiremk prieakinėmis kojomis į rentinį (šulinio šoną) ir iškelk ragus, aš iššoksiu ir tave ištrauksiu.

Mielai sutiko su šituo pasiūlymu ožys, o lapė užsuko ožiui ant šlaunų, ant pečių, ant ragų ir, išlipusi iš šulinio, pasileido bėgti. Kai ožys ėmė priekaištauti už sutarties nesilaikymą, laputė atsigrėžusi pasakė:

– Koks paikas (kvailas) esi, bičiuli. Jeigu bent tiek proto turėtum, kiek barzdų plaukų, prieš šokdamas į šulinį būtum pagalvojęs, kaip iš jo išlipsi! Taip ir išmintingi žmonės turi imtis kokio žygio tik apsvairstę, kuo viskas baigsis.

Ezopas

NEGALIMAS DALYKAS

– Aš gimiau Raseiniuose, bet mokyklą lankiau Kaune.

– Negalimas dalykas! Kaip galėjai taip toli nueiti ir pareiti?

KINIEČIŲ IŠMINTIS

Dievu mes pasitikime, visi kiti privalo mokėti grynais. Kas laikosi griežtos nuomonės, visada klysta.

Stiprius ir kartūs žodžiai rodo, kad ginamas silpnas reikalas.

KITOS PATARLĖS

Ir laisvės veltui niekas neduoda.

Neklausysi tėvelių, sunkią turėsi dalelę.

Dideli mažų neužjaučia.

PAGYRŪNAS

Vienas kovų dalyvis, nuolatos žmonių buvo peikiamas už nedrąsumą, kartą kažin kur išvyko. Po kurio laiko sugrįžęs gyvėsi, kad kituose miestuose atlikęs daugybę žygdarbių, o Rodo saloje iššokęs taip aukštai, kad nė vienas olimpiadų nugalėtojas neįstengtų ko nurungti (nugalėti). Sakėsi galįs pakviesti liudininkais rodiečius (Rodos salos gyventojus), kaip tik čia atvykusius. Čia vienas iš klausytojų, pertraukęs pagyrūną, tarė:

– Bet, bičiuli, jeigu tai tiesa, nereikia jokių liudininkų: štai čia Rodas, čia šok.

Pasakėčia moko, kad ką galima darbais įrodyti, nereikia sakyti nė žodžio.

Ezopas

VILNELĖ (Legenda) (Tėsinys)

Kartą, kai šlaituose miegojo gijos ir žvėrys, kai danguje išsėjos išsidriekę (išsisklaidę) žvaigždynai, aukštuose kalnuose pasigirdo keistas balsas. Pradžioje sustūgavo (sustaugė), ir aidas nužė slėniais, išgąsdindamas medžių viršūnes. Paskui balsas stiprėjo ir stiprėjo, sklaidėsi aplink, judino rūpėlus (storažievius) ažuolus, skverbėsi į žemės gilumą. Atrodė, kad „isa – kalnai ir slėniai ir apsamanoje miškai – staugia ir staugia.

Vilnelė išsigandusi budino Nerį ir klausė, kas tai galėtų būti.

– Niekas negirdžiu, – atsakė upė. – Niekas niekur nestaugia! Esi maža, visko išsigalvoji. Bet Vilnelė nieko neišsigalvojo – ji tikrai girdejo Gedimino sapno vilkus ir rytmetį matė patį valdovą. Jis atėjo nuo kalno žvilgdamas (spindėdamas) raguotu šalmu, sidabro sagtimi.

– Geroji upė, – tarė valdovas, – tavo šlaituose man videnosi geležinis vilkas. Čia pastatysiu miestą ir pavadinsiu tavo vardu. Jis bus Vilnius – mano krašto neramiųjų vilnių sugintas (pavytas, suvarytas).

Upelis sušvyrėjo (nušvito), pliuskeno vandenį, prausė valdovo rankas ir veidą ir nuplaukęs pasigyrė Nerui.

– Pasaka! – nutraukė ją dižioji upė. – Jei čia įkurs miestą, tai tik mano vardu pavadins.

Neris suširpino (padidino) bangas ir galinąjį nušniokė. Vilnelė gį suraibuliavo (sumirgėjo) ir nutilo. Ji niekada nebesakė, ko vėjas švilpauja karkluose, ko rudenį rausta šermukšnių skiauterės (kekės). Ji laukė ir svajojo, kol kartą ties aukštaisiais kalnais išgirdo jaučių maurojimą (garsą). Tada sustojo ir žiūrėjo, kaip gyvuliai, išstatę kupras (nugaras), vilko (nešė) sunkius didelius rąstus. Suėję žmonės krovė juos ir tašė (lygino), vakare užkūrė lauko ugnis.

Pamatė ir Neris kylančius dūmus ir paklausė:

– Kas ten dedasi (darosi)? – Ten auga mano miestas, – atsakė susijaudinęs Vilnelė.

– To per daug! Aš griebsiu jį ir nusinešiu! – susidrumstė Neris ir kėlė savo vandenį, liejo į slėnį, veržėsi į kalnus, bet nepasiekė linksmųjų ugniakurų.

– Tegū, tegū! – putojo jūžūs (labai supykusi). – Kada nors būsiu reikalinga tavo miestui, tada visa prisiminsiu.

Neris surinko vandenį ir nuplaukė rūstus, o Vilnelė džiūgavo su lakštingalomis ir žilvčiais. Išgirdo ir ažuolas puiškuolis ir tarė:

– Dabar tu garsi, jei miestui davei savo vardą. Aš turiu ten būti. Nunešk mano gilių ir išbarstyk.

Paulius Jurkus

(Bus daugiau)

SAKYTI TEISYBĖ

Vienas vaikas skundžiasi, kad jo motina visuomet sakydavusi;

– Sūnau, visuomet sakyk teisybę, aš niekada tavęs nemušiu.

Kada pasakydavęs teisybę, visada gaudavęs muštį iš tėvo.